

Nalatenschap in 2026

De nieuwe regels en waar u volgens een expert op moet letten

BRON: BELASTINGDIENST, RIJKSOVERHEID. FOTO: SHUTTERSTOCK

Veel mensen denken liever niet aan hun nalatenschap. Toch voorkomt op tijd nadenken hierover onzekerheid voor uzelf en uw nabestaanden. En dan is het goed om te weten dat een aantal regels rondom erven en schenken in 2026 anders zijn. Liesbeth Meester, expert schenk- en erfbelasting bij de Belastingdienst, geeft uitleg over de nieuwe regels en vertelt waar u nog meer op kunt letten.

Op tijd nadenken over uw nalatenschap

Vroegtijdig nadenken over uw nalatenschap is misschien niet leuk, maar wel belangrijk. Zo bepaalt u wie er straks erft en naar wie uw spullen gaan. Zonder testament beslist de wet wie erft en dat sluit niet altijd aan bij uw wensen. Bent u niet getrouwd of heeft u geen geregistreerd partnerschap, dan erft uw partner bijvoorbeeld niet automatisch.

En zelfs wanneer u wel getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap heeft, kan de afwikkeling van een nalaten-

schap zonder testament soms ingewikkeld zijn. “Mensen worden steeds ouder. Dan is het de vraag of uw partner nog in staat is om uw nalatenschap goed af te handelen. En wat als uw eventuele kinderen samen niet goed door één deur kunnen? Zij zijn dan wel tot elkaar aangewezen als u niet heeft bepaald wie uw zaken afwikkelt”, zo legt Meester uit.

Let er bij een eventueel testament wel op dat het niet te ingewikkeld is. Te complexe constructies, bijvoorbeeld

om belasting te besparen, kunnen na een overlijden voor veel vraagtekens zorgen. “En wanneer u het zelf niet begrijpt, zullen uw kinderen het ook niet begrijpen”, aldus de expert. Bespreek daarom met de notaris dat het helder moet zijn voor uw erfgenamen en kies alleen voor complexe bepalingen als deze echt financieel voordeel opleveren.

Wat erfgenamen bij een nalatenschap fiscaal moeten regelen

Terwijl een testament bepaalt wie wat erft, moeten erfgenamen (of iemand anders die daartoe bevoegd is) de fiscale afhandeling regelen. Ze ontvangen na een overlijden daarom eerst een condoleancebrief van de Belastingdienst met informatie over te regelen belastingen, zoals de inkomstenbelasting van de overledene zelf. Daarna volgt een aparte brief specifiek over erfbelasting. Soms staat daarin meteen of u aangifte erfbelasting moet doen, soms moet u dit zelf nagaan.

Bij de meeste bezittingen is snel duidelijk wat waarde heeft: een gewone boekenverzameling meestal niet, maar een huis met (flinke) overwaarde of gouden sieraden wel. Ook bij een kostbaarhedenverzekering is de waarde vaak duidelijk. Twijfelt u? Het aangifteformulier van de Belastingdienst helpt stap voor stap om te bepalen welke gedeelte van een erfenis waarde heeft. Ook is het goed om te weten dat u niet altijd aangifte hoeft te doen: dit geldt alleen als de erfenis hoger is dan de geldende vrijstelling.

Ook hierbij kan een testament overigens nuttig zijn. Erfbelasting kan soms voor ingewikkelde situaties zorgen, als er meerdere erfgenamen zijn. In een testament wordt daarom vaak een executeur aangewezen, meestal een familielid, die alles regelt. “Dat schept duidelijkheid en voorkomt dat familieleden straks rollebollend over straat gaan als de gemoederen niet goed zijn,” aldus Meester.

Nabestaanden krijgen nu 20 maanden de tijd voor de aangifte erfbelasting

Maar wie de aangifte voor erfbelasting ook doet: sinds 1 januari 2026 hebben erfgenamen 20 maanden de tijd om aangifte erfbelasting te doen, in plaats van de eerdere 8 maanden. Volgens Meester is vanuit de praktijk namelijk gebleken dat de eerdere termijn van 8 maanden te kort was om alles goed aan te leveren:

“Een erfgenaam moet eerst een totaaloverzicht hebben van alle inkomsten en schulden, voordat een aangifte gedaan kan worden. Deze gegevens zijn vaak pas compleet in het jaar na overlijden. Mensen vroegen ons dan ook vaak om uitstel.

En bij degenen die het wel bijtijds aanleverden, was de aangifte vaak niet compleet.”

Deze nieuwe regeling geldt ook voor de belastingrente, een rente die wordt berekend over het nog te betalen bedrag (wanneer u te laat bent met een aangifte). Die begint nu pas na 20 maanden in plaats van 8 maanden. En in 2026 bedraagt de rente 5 procent, wat bijvoorbeeld bij een huis met overwaarde snel kan oplopen.

Let op: voor overlijdens vóór 2026 geldt meestal nog de termijn van 8 maanden. Neem daarom altijd even contact op met de Belastingdienst, wanneer voor u niet duidelijk is welke termijn geldt.

Schenken binnen 180 dagen vóór overlijden tellen mee bij de erfenis

En dan is er in 2026 nog een nieuwe regeling als het gaat om een nalatenschap: schenkingen die binnen 180 dagen vóór het overlijden zijn gedaan, worden automatisch meegenomen als onderdeel van de erfenis. Voorheen was dit ingewikkelder: u betaalde eerst schenkbelasting (met een jaarlijkse deadline op 1 maart) en als de schenker kort daarna overleed, moest dezelfde schenking later ook nog in de erfbelasting worden verwerkt.

Een voorbeeld: iemand schenkt u 15.000 euro, waarover u schenkbelasting betaalt. Overlijdt de schenker 2 maanden later, dan moest u voorheen na de afhandeling van de schenkbelasting ook nog erfbelasting over dit bedrag betalen. Hoewel u de betaalde schenkbelasting weer mocht aftrekken van de erfbelasting (en het financieel uiteindelijk op hetzelfde uitkomt), bespaart de nieuwe regeling veel tijd en papierwerk.

Binnen 4 maanden na de aangifte erfbelasting ontvangt u een aanslag

Zodra alles is verwerkt in de aangifte erfbelasting, volgt de Belastingdienst in de meeste gevallen binnen 4 maanden met een aanslag, waarin staat wat u precies moet betalen. Hier heeft u vervolgens 6 weken de tijd voor.

Op de website van de Belastingdienst staat verder een speciale informatiepagina www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/na-een-overlijden/na-een-overlijden met alle informatie over de zaken die u moet regelen na een overlijden. Komt u er toch niet uit of wilt u liever persoonlijk contact, dan kunt u voor vragen over belastingen bellen de BelastingTelefoon voor Nabestaanden, 0800 - 235 83 54 (gratis).

